

[Christmas Møller.]

og det tror jeg ikke, vi vil stille Forslag om, saa mener jeg snarere, man skulde lade et Rigsdagsudvalg have Adgang til Oplysninger paa de Omraader, hvor det har særlig Interesse for Staten.

Jeg vil dernæst gaa over til to vigtige Spørgsmaal, som det er nødvendigt at gøre et Par Bemærkninger om, nemlig Spørgsmaalet om at forlade Guldet og gaa over til en anden Møntfod, saaledes som det ærede Medlem Hr. Oluf Pedersen har stillet Forslag om at gaa over til Papirmøntfod, og Spørgsmaalet om Bankens Forretninger, hvilke Muligheder Banken skal have for ved Siden af sin Hovedopgave: at være Landets Seddelbank, lede Landets hele Pengepolitik, at drive almindelige Bankforretninger.

I mange Henseender kan jeg være enig i de Betragtninger, det ærede Medlem Hr. Himmelstrup fremsatte angaaende det første Spørgsmaal, og der er derfor ikke nogen Grund for mig til at gentage dem. Ligesom det ærede Medlem Hr. Himmelstrup tror jeg, at det ikke kan være Opgaven at prøve paa at skabe bedre Tilstande i Landet ved at begive sig ud paa det Eventyr, det ærede Medlem Hr. Oluf Pedersens Forslag ganske utvivlsomt vilde være. I § 1 i sit Lovforslag kræver det sidstnævnte ærede Medlem, at Pengesedlernes Købekraft over for Varer som Helhed bliver uændret; man vil altsaa derved skabe en Papirmøntfod, ja, jeg kan vel næsten kalde det en Pristalsmøntfod. Jeg vil gerne spørge det ærede Medlem Hr. Oluf Pedersen: Mener det ærede Medlem hermed at have afskaffet Konjunkturer? Mener det ærede Medlem hermed at have afskaffet Svingninger, de Svingninger, som præger Øjeblikkets Økonomi, nemlig den Forskydning, der er sket ikke blot i vort Land, men i hele Verden, dog ganske særlig i et landbrugs-eksporterende Land som vort, mellem Byerhvervenes, de industrielle Erhvervs, Handelens og Skibsfartens, økonomiske Stilling og Vilkaar og Landbrugets? Dette Spørgsmaal maa man stille til det ærede Medlem Hr. Oluf Pedersen, inden man overhovedet begynder at diskutere hans Forslag — det kan være, det er det, det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen har indset, og derfor har han kun læst § 1. Inden man overhovedet begynder at diskutere med det ærede Medlem om hele hans Forslag, maa man virkelig stille det Spørgsmaal til ham: Tror han dermed at have afskaffet Konjunkturer og Svingninger? Enhver vil kunne sige sig selv, at det opnaar han ikke;

jeg tror næsten, man kan vove den Paastand, at han ikke engang mildner dem, i hvert Fald har det ærede Medlem Hr. Oluf Pedersen end ikke forsøgt Antydning af Bevis for, at noget saadant skulde ske. Men hvor er saa Hjælpen, hvor er saa Foranstaltningens Nytte? Jeg kan udmærket godt se, at man ved at gaa fra Guld til Papirmønt, hvis man forudsætter, at Nationalbanken har 113 Millioner i Guld; eller hvor meget den har, udmærket godt kan sige: Derpaa kan vi tjene 113 Millioner eller lidt mere efter den Maade, hvorpaa vi stiller det op, det er ligetil; men det ærede Medlem Hr. Oluf Pedersen skylder at komme ind paa dette Spørgsmaal, thi hvis det maa besvares saaledes, som jeg gør det, at Konjunkturer og Svingninger mellem Erhvervene, mellem de enkelte Varer, altsaa deres Relativitet over for hinanden naturligvis vil bevares ogsaa under et System som det af det ærede Medlem Hr. Oluf Pedersen foreslaaede, saa opnaar man slet ikke det, man foregiver over for Befolkningen, nemlig at man skyder fra sig de slette Konjunkturer, vi i Øjeblikket har, og som vi i Aarevis har haft i Landbruget.

Det næste Spørgsmaal, jeg ønsker at gøre et Par Bemærkninger om, er Spørgsmaalet om Bankens Forretninger. Jeg vil gerne begynde med at sige, at vi er af den Opfattelse, at Banken naturligvis først og fremmest skal være en Seddelbank, ledende Landets Pengepolitik. Jeg kan ogsaa godt give den Tilslutning til det ærede Medlem Hr. Himmelstrup, at vi i Loven bør have en saa klar Angivelse som muligt af, hvilke Forretninger Banken maa drive — det tror jeg ikke, Sagen skal strande paa —, men hvis man spørger, om Banken maa drive Forretning eller ej, svarer jeg følgende: Naar de almindelige Banker, Hovedbanker saavel som andre Banker i Landet, paa rimelig og naturlig Maade opfylder den Funktion, som er Bankernes, skal det ikke være Nationalbankens Opgave paa en eller anden Maade forretningsmæssigt at konkurrere med dem, men i det Øjeblik man synes, der paa et eller andet Omraade begaas en Fejl, vises for megen Forsigtighed, kan man sige, ligefrem Uvilje over for bestemte Foreteelser, kan der være økonomiske Situationer — det vil jeg for mit Vedkommende ikke benægte —, hvor det ogsaa er en Del af en Seddelbanks Opgave dog at være med til nogen Forretning, saaledes at man sætter de andre Banker i Gang. Derfor er det efter min Opfattelse saa vanskeligt at angive, hvad Banken maa og ikke maa, thi dette bliver igen et Spørgsmaal